Vlaams Parlement

**39** (2019-2020) – Nr. 2
ingediend op 3 juli 2020 (2019-2020)

# Verslag

namens de Commissie voor Binnenlands Bestuur,
Gelijke Kansen en Inburgering
uitgebracht door Nadia Sminate

## over het verslag

van het Rekenhof

## over het Agentschap Integratie en Inburgering: efficiëntiewinsten en herstructurering

verzendcode: BIN

*Samenstelling van de Commissie voor Binnenlands Bestuur, Gelijke Kansen en Inburgering:*

*Voorzitter:* Kris Van Dijck.

*Vaste leden:*
Maaike De Vreese, Nadia Sminate, Steven Vandeput, Kris Van Dijck, Paul Van Miert;
Yves Buysse, Chris Janssens, Sam Van Rooy;
Koen Van den Heuvel, Brecht Warnez;
Stephanie D'Hose, Tom Ongena;
Celia Groothedde, Jeremie Vaneeckhout;
Maxim Veys.

*Plaatsvervangers:*
Andries Gryffroy, Bert Maertens, Freya Perdaens, Elke Sleurs, Annabel Tavernier;
Adeline Blancquaert, Guy D'haeseleer, Kristof Slagmulder;
Jo Brouns, Katrien Partyka;
Emmily Talpe, Carina Van Cauter;
Meyrem Almaci, An Moerenhout;
Kurt De Loor.

*Toegevoegde leden:*
Lise Vandecasteele.

Documenten in het dossier:
**39** (2019-2020) – Nr. 1: Verslag van het Rekenhof

INHOUD

1. Toelichting door Lieven Tydgat ..... 4
2. Vragen en opmerkingen van de commissieleden ..... 7
   2.1. Tussenkomst van Hannelore Goeman ..... 7
   2.2. Tussenkomst van Nadia Sminate ..... 8
   2.3. Tussenkomst van Sam Van Rooy ..... 9
   2.4. Tussenkomst van Jeremie Vaneeckhout ..... 9
   2.5. Tussenkomst van Kris Van Dijck ..... 10
3. Antwoorden van het Rekenhof ..... 10
Gebruikte afkortingen ..... 12

De Commissie voor Binnenlands Bestuur, Inburgering en Gelijke Kansen besprak op 30 juni 2020 het verslag van het Rekenhof over het Agentschap Integratie en Inburgering: efficiëntiewinsten en herstructurering.

Aan de gedachtewisseling werd deelgenomen door Lieven Tydgat, eerste-auditeur-revisor en Hans De Troyer, eerste auditeur bij het Rekenhof.

## 1. Toelichting door Lieven Tydgat

*Lieven Tydgat* zegt dat de commissie vandaag debatteert over zowel het rapport van het Rekenhof als dat van de visitatiecommissie. Beide rapporten streven naar een beter functioneren van het Agentschap Integratie en Inburgering. Maar de aanpak van de beide onderzoeken was verschillend. Bij het Rekenhof lag de nadruk eerder op het verleden (Werden de hoge verwachtingen bij de opstart van het AgII werkelijk gerealiseerd?) terwijl de visitatiecommissie de nadruk legde op de toekomst (Wat moet er veranderen?). Het Rekenhof focuste op kwantificeerbare en financiële zaken, terwijl de visitatiecommissie ook meer kwalitatieve elementen meenam en ook buiten het financiële keek. Het Rekenhof focuste zich op het Agentschap Integratie en Inburgering terwijl de visitatiecommissie ook de agentschappen in Gent en Antwerpen en het Huis van het Nederlands in Brussel bij haar analyse betrok.

De conclusies en aanbevelingen van beide rapporten wijzen evenwel in dezelfde richting. Het is belangrijk dat veranderingen goed voorbereid worden aangepakt. Daarvoor is een goede omkadering nodig: met voldoende personeel, met ondersteuning door een goed functionerende personeelsdienst, met voldoende en betrouwbare management- en beleidsinformatie, en met afdoende financiering.

Waarom voerde het Rekenhof dit onderzoek bij het Agentschap Integratie en Inburgering uit? Daarvoor moet men tien jaar terug in de tijd. De integratie- en inburgeringssector bestond toen uit heel veel verschillende organisaties die naast elkaar werkten rond migratie. De Vlaamse Regering vatte in 2011 het plan op om de sector te reorganiseren om het aanbod te versterken en de efficiëntie en de doelmatigheid van de sector te verhogen. De bestaande gesubsidieerde organisaties (onthaalbureaus, integratiecentra en socialetolk- en vertaaldiensten) zouden worden samengebracht in één nieuw Agentschap Integratie en Inburgering.

Om die visie te onderbouwen, schreef het Agentschap Binnenlands Bestuur drie studies uit: een juridische analyse, een organisatiestudie en een financieel plan. Dat financieel plan voorspelde dat de oprichting van het nieuw Agentschap Integratie en Inburgering efficiëntiewinsten zou opleveren.

Op 1 januari 2015 werden dertien organisaties samengebracht in het agentschap. En op 1 oktober 2015 kwamen daar de vijf Huizen van het Nederlands bij. Enkel in Gent en Antwerpen is het agentschap niet actief.

Na drie jaar effectieve werking (met andere woorden na de periode 2015 tot en met 2017) wilde het Rekenhof nagaan in welke mate die vooropgestelde efficiëntiewinsten ook werkelijk gerealiseerd waren. Kort nadat het onderzoek op de planningsagenda werd geplaatst, kondigde het agentschap op 2 oktober 2017 een harde herstructurering aan met het ontslag van een kwart van het personeel. Het Rekenhof heeft die herstructurering onmiddellijk opgenomen in het onderzoek.

Het onderzoek werd opgebouwd rond twee onderzoeksvragen. De eerste onderzoeksvraag was: 'In welke mate heeft het AgII de vooropgestelde efficiëntiewinsten gehaald? Zo neen, wat zijn de oorzaken?'. Met de tweede onderzoeksvraag wilde het Rekenhof nagegaan of het AgII de herstructurering goed heeft

aangepakt. Daarbij werd vooral onderzocht hoe de herstructurering werd onderbouwd, niet de naleving van de wet Renault of het syndicaal overleg.

Wat zijn de belangrijkste conclusies van het Rekenhofonderzoek?
- De verwachte efficiëntiewinsten zijn niet gerealiseerd.
- Het financieringsmodel is niet aangepast aan de noden van het agentschap.
- De harde herstructurering met gedwongen ontslagen en bijbehorende ontslagvergoedingen was te voorkomen.
- Het AgII heeft de herstructurering uitsluitend vanuit financieel oogpunt benaderd, zonder rekening te houden met de werkelijke personeelsbehoeften op het terrein.
- De herstructureringskosten zijn duidelijk hoger dan wat initieel aan het parlement is meegedeeld.

Deze conclusies zijn gebaseerd op de controlebevindingen, die hierna kort worden toegelicht.

*Budgetneutraliteit*

De inkantelingsoperatie moest budgetneutraal zijn. De subsidies die de Vlaamse overheid zou toekennen aan het AgII moesten op hetzelfde niveau blijven als de subsidies die voorheen werden verstrekt aan de ingekantelde organisaties. Dat was niet het geval. In 2014, het laatste jaar voor de inkanteling, kende het Agentschap Binnenlands Bestuur 33,2 miljoen euro subsidies toe aan de ingekantelde organisaties en 2,1 miljoen euro (als opstartbedrag) aan het AgII. In 2018 bedroeg de dotatie aan het AgII 52,8 miljoen euro. Ook wanneer men dit bedrag corrigeert voor indexering en nieuwe taken, stelt men vast dat de subsidie met meer dan 5 miljoen euro is gestegen ten opzichte van 2014. Tot eind 2018 kreeg het agentschap 6,1 miljoen euro meer. Eind 2019 is dit bedrag opgelopen tot 8,5 miljoen euro.

*Efficiëntiewinsten*

Het AgII heeft zijn processen geüniformiseerd en gestroomlijnd om efficiëntiewinsten te realiseren. Het heeft echter de efficiëntiewinsten, die bij de hervorming van de inburgerings- en integratiesector werden vooropgesteld, niet gehaald. Het financieel plan budgetteerde een gecumuleerd nettoresultaat van 2,9 miljoen euro over de eerste drie boekjaren. In realiteit was er een verlies van 7,4 miljoen euro. Vooral de beheersing van de personeelskosten, veruit de grootste kostenpost van het agentschap, is problematisch.

In het onderzoek van het Rekenhof worden vier elementen besproken die ertoe bijdroegen dat de verhoopte efficiëntiewinsten niet werden gehaald.

Een eerste element is de vertraging in de uitvoering van de saneringsplannen. De raad van bestuur van het AgII besefte al in 2015 dat er maatregelen nodig zouden zijn om een structureel evenwicht te bereiken. Op 22 mei 2015 werd een zachte herstructurering goedgekeurd met als doel eind 2017 dat structureel evenwicht te bereiken. Die zachte herstructurering, gefinancierd met de reserves van de ingekantelde organisaties, is er niet gekomen.

Een tweede element zijn de extra kosten ingevolge de harmonisering van de arbeidsvoorwaarden en de invoering van een nieuwe functieclassificatie. Het Rekenhof raamt dat de harmonisering van de arbeidsvoorwaarden ongeveer 2 miljoen euro extra per jaar kost en dat de invoering van de functieclassificatie de loonkosten jaarlijks met 1,2 miljoen euro verhoogt.

Een derde element is het financieel plan. De aannames op basis waarvan het initieel financieel plan voor de oprichting van het AgII is opgesteld, waren niet allemaal realistisch. Bijvoorbeeld: voor de grootste kostenpost, het personeel, ging het plan uit van een personeelsafname met 12% op drie jaar en dat zonder gedwongen ontslagen. Dat lijkt veel. Ook andere aannames lijken onrealistisch.

Een vierde element is de onderfinanciering van de Kruispuntbank Inburgering. De KBI is het cliëntvolgsysteem dat gebruikt wordt door alle actoren in de sector om de individuele inburgeraars op te volgen en geaggregeerde informatie voor statistische doeleinden en beleidsondersteuning te genereren. In 2016 droeg het Agentschap Binnenlands Bestuur het beheer van de KBI over aan het AgII, maar de financiering volgde slechts gedeeltelijk. Eind 2018 was er een gecumuleerd tekort van meer dan 2 miljoen euro. Bovendien was het luik geaggregeerde informatieverstrekking nog niet operationeel.

Het Agentschap Integratie en Inburgering stelde dat het niet halen van de vooropgestelde efficiëntiewinsten vooral te wijten zou zijn aan de asielcrisis en aan de houding van de ingekantelde organisaties omdat bij de opstart een overtal aan personeel zou zijn ingekanteld, meer dan aanvankelijk verwacht. Beide elementen zijn te weerleggen.

Op basis van de rekeningen kon het Rekenhof nagaan dat de ingekantelde organisaties eind 2014 evenveel personeel tewerkstelden als eind 2011. In die zin is er dus geen sprake van een overtal dat is ingekanteld. Daarbij komt dat het AgII door de inkanteling ook ongeveer 7 miljoen euro reserves in handen kreeg, opgebouwd met subsidies van ABB, een meevaller die niet in het financieel plan was voorzien.

*Asielmiddelen*

Sinds 2016 krijgt het AgII bijkomende asielmiddelen om de toegenomen werkdruk door de asielcrisis op te vangen. Voor elk extra inburgeringstraject en elk extra intakegesprek NT2 bovenop de gemiddelde aantallen uit de referentieperiode 2012-2014 ontvangt het agentschap een extra subsidie. Volgens het AgII volstaan die supplementaire asielmiddelen om de extra werklast te financieren. Het is wel zo dat het management met voorrang de asielcrisis heeft aangepakt en dat daardoor op dat moment minder aandacht ging of kon gaan naar maatregelen die efficiëntiewinsten konden opleveren.

De werklast van het AgII is inherent onzeker omdat de toestroom van inburgeraars, zowel vluchtelingen als anderen, sterk fluctueert. Het financieringsmodel van het AgII gaat echter uit van een vaste dotatie. De afgelopen jaren kreeg het AgII ad hoc wel extra asielmiddelen om de verhoogde toestroom op te vangen. Maar ieder jaar opnieuw moet worden afgewacht of die ad-hocfinanciering wordt verlengd. Het huidige financieringsmodel houdt geen rekening met variaties in de werklast van het agentschap.

*Herstructurering*

Omdat de verwachte efficiëntiewinsten uitbleven en de extra middelen niet volstonden om een budgettair evenwicht te bereiken, kondigde de raad van bestuur in 2017 een harde herstructurering aan, met toepassing van de wet-Renault en collectief ontslag. Over een periode van twee jaar moest het personeelsbestand dalen met 170 personen (of 145 voltijdsequivalenten), tot 537 vte. Door die afslanking zou het AgII eind 2019 in staat zijn om een structureel evenwicht te bereiken. Het betekende dat op korte tijd veel (tijdelijk) personeel, dat tijdens de asielcrisis was aangeworven met contracten van onbepaalde duur, moest afvloeien.

De herstructureringskosten worden in de programmatoelichting bij de begroting 2018 geraamd op een eenmalig bedrag van 5,5 miljoen euro. De werkelijke herstructureringskosten zijn beduidend hoger. Voor de periode 2018 tot 2021 lopen zij op tot 13,7 miljoen euro.

*Aanbevelingen*

Lieven Tydgat overloopt nog de aanbevelingen volgend uit dit onderzoek:
- De voorbereiding van inkantelings- of fusieoperaties dient uit te gaan van realistische en onderbouwde aannames.
- De overheid dient de in te kantelen organisaties in de aanloopperiode naar de inkanteling beter aan te sturen.
- Overheidsagentschappen moeten het aantal vte in hun personeelskader bepalen op grond van reële behoeften, niet op basis van het beschikbare budget.
- Het structureel financieringsmechanisme van het AgII wordt beter afgestemd op de fluctuerende werklast van het agentschap.
- Bijkomende opdrachten, zoals het beheer van de KBI, dienen voldoende financieel ondersteund te worden opdat zij betrouwbare informatie kan verstrekken.
- Het agentschap moet zorgen voor correcte, volledige personeelsdossiers.

*Reactie minister Bart Somers*

De minister bedankte het Rekenhof voor zijn onderzoek. Uit de beleidsdocumenten en de besprekingen in het parlement blijkt dat de minister het agentschap wil hervormen. De bespreking vandaag in deze commissie past in dat kader.

## 2. Vragen en opmerkingen van de commissieleden

### 2.1. Tussenkomst van Hannelore Goeman

*Hannelore Goeman* meent dat het verslag van het Rekenhof voor zich spreekt. Het leest als een soort blunderboek en het maakt duidelijk dat er tijdens de vorige legislatuur fouten werden gemaakt. De fusieoperatie was slecht voorbereid met onrealistische aannames bij het opstellen van een financieel plan, een onverantwoord uitstel van een zachte herstructurering die al tussen 2015 en 2017 nodig bleek, een ondoordachte harmonisering van de arbeidsvoorwaarden van het personeel, de beslissing om contracten van onbepaalde duur af te sluiten in plaats van tijdelijke contracten toen het aantal inburgeraars steeg enzovoort. Dit alles zijn duidelijk voorbeelden van duur mismanagement dat door de belastingbetaler moest worden betaald.

In plaats van de verwachte efficiëntiewinsten van 2,9 miljoen euro was er de eerste drie jaar een gecumuleerd verlies van 7,2 miljoen euro, gevolgd door een botte herstructurering; met een prijskaartje van 12,5 miljoen euro blijft die tot op vandaag wegen op de financiën van het agentschap. En dan is er nog de menselijke kost. Het personeelsverloop bij het agentschap is door die onstabiele situatie zeer groot geweest de voorbije jaren. Er zijn veel mensen ontslagen en er is veel expertise verloren gegaan. Dit alles heeft de goede werking gehypothekeerd.

Wie draagt hier eigenlijk de verantwoordelijkheid voor? Dat is een vraag die niet in het verslag van het Rekenhof wordt beantwoord. Hoe komt het dat sommige fouten zijn kunnen gebeuren? Het lijkt bijzonder interessant om daaruit lessen voor de toekomst te kunnen trekken. Wie is er verantwoordelijk voor de onnauwkeurige aannames in het financieel plan? En voor de veronderstelling dat niemand zou worden ontslagen en dat de eerste drie jaar automatisch 12% van het personeel zou afvloeien zonder gedwongen ontslagen? Hoe komt het dat de inkanteling zo slecht is voorbereid? Hoe is het mogelijk dat de betrokken vzw's in de aanloop naar de oprichting van het agentschap extra personeel zijn blijven aanwerven?

Uit het verslag van het Rekenhof blijkt dat de raad van bestuur pas op 4 oktober 2014 vaststelde dat de in te kantelen organisaties niet allemaal break even of met een overschot afsloten en dat er dus een recurrent tekort zou zijn van 2,7 miljoen euro per jaar. Dat werd dus op de vooravond van de inkanteling van die organisaties vastgesteld. Hoe kon men zulke zaken over het hoofd zien?! Wie had dat moeten zien? Wie heeft de inkanteling voorbereid? Was dat een consultancybureau onder toezicht van de bevoegde minister? Dezelfde opmerking geldt voor de gelijkschakeling van de arbeidscontracten. Men had toch moeten weten dat er hieraan een prijskaartje vasthing. Blijkbaar werd ook dat over het hoofd gezien met als gevolg een extra 1,2 miljoen euro per jaar.

Ging het om nalatigheid vanwege degenen die de fusie en de oprichting van het agentschap hebben voorbereid? Dit zijn toch bijzonder relevante vragen waarop het verslag van het Rekenhof geen antwoord biedt. Hoe komt het dat de herstructurering op de lange baan is geschoven? Wie draagt daarvoor de verantwoordelijkheid: de directie of de raad van bestuur? Wie nam de beslissing om mensen met contracten van onbepaalde duur aan te nemen? De raad van bestuur heeft op 5 oktober 2015 immers aangegeven de voorkeur te geven aan contracten van bepaalde duur. Was dat dat een eigen beslissing van de directie? Moest die niet worden goedgekeurd door de raad van bestuur? Hoe is de beslissing tot harde herstructurering uiteindelijk tot stand gekomen?

De spreker stelt vast dat het verslag van het Rekenhof een aaneenschakeling van nalatigheden en verkeerde inschattingen oplijst. Tot vandaag is niet duidelijk wie daarvoor de verantwoordelijkheid draagt. De spreker verwacht niet dat het Rekenhof daarop de antwoorden zal geven maar naar de toekomst moet wel duidelijk zijn wie er bij het agentschap finaal de knopen doorhakt. De onduidelijke relatie tussen raad van bestuur, directie en bevoegde minister wordt immers als een pijnpunt naar voor geschoven.

De spreker heeft tot slot nog een concrete vraag over het financieringsmodel. Het Rekenhof stelt dat het niet is aangepast aan de fluctuerende instroom. Hoe kan men daaraan remediëren?

### 2.2. Tussenkomst van Nadia Sminate

*Nadia Sminate* vindt dit een interessant debat dat al vaker in dit parlement werd gevoerd, zowel in de commissie als in de plenaire vergadering. Telkens opnieuw lopen de gemoederen hoog op. Vandaag is dat niet anders. Er wordt telkens veel kritiek en negatieve commentaar gegeven maar de spreker wil ook naar de positieve zaken kijken.

Bij de oprichting van het agentschap waren de uitdagingen groot. Het ging om een complexe fusieoperatie en in dezelfde periode werd men bovendien geconfronteerd met een van de grootste migratiecrisissen ooit. Men heeft daar overigens antwoorden op geboden. Men heeft een hoger aanbod moeten realiseren (meer dan 50% extra). Men heeft met het agentschap ook positieve resultaten geboekt. 89% van de inburgeraars blijkt bijvoorbeeld tevreden over het aanbod. Dat cijfer stijgt nog als het gaat over de tevredenheid van andere partners zoals de lokale besturen (93%). Dit betekent dat er kwaliteit werd aangeboden.

Ook op financieel vlak gaat het er de laatste jaren op vooruit. In 2018 en 2019 heeft men het jaar met een positief resultaat afgesloten. Er werd bovendien al tijdens de vorige legislatuur gestart met innovatieve digitaliseringsprojecten die door de huidige bevoegde minister zullen worden verder gezet.

Dit betekent niet dat alles rozengeur en maneschijn is of was. Het is duidelijk dat er in het verleden problemen waren en het verslag van het Rekenhof brengt die in

kaart. In 2015 werd er inderdaad niet ingezet op de beoogde efficiëntiewinsten. Men mag echter niet vergeten dat het personeel op dat moment een antwoord moest bieden op de migratiecrisis. Tegelijk moet men toegeven dat er op een bepaald moment verkeerde keuzes werden gemaakt, zoals bijvoorbeeld de keuze voor contracten van onbepaalde duur. De spreker kan in deze de argumentatie van het Rekenhof volgen. Zulke zaken moeten in de toekomst worden vermeden.

Er wachten het agentschap nog een aantal toekomstige uitdagingen. Daar moet de nodige aandacht naar gaan. Het e-learningproject bijvoorbeeld zal zeer belangrijk moeten worden om een nog beter aanbod op maat te kunnen uitwerken. Het is verder duidelijk dat er aan het financieringssysteem moet worden gewerkt, dat de monitoring moet worden verbeterd en dat de focus op de kerntaken moet liggen.

2.3. Tussenkomst van Sam Van Rooy

*Sam Van Rooy* meent dat Hannelore Goeman een terechte verontwaardiging heeft geuit over de vaststellingen die het Rekenhof deed bij het AgII. Men kan enkel beschaamd zijn als men het verslag leest. In de eerste plaats is dit beschamend voor het agentschap maar ook de bevoegde ministers en regeringen dragen schuld.

In het verslag van het Rekenhof wordt enigszins eufemistisch gesteld dat de efficiëntiewinsten nog niet werden behaald. Het gaat echter om een doel dat niet werd bereikt ingevolge misbeheer en mismanagement. Er werd personeel aangeworven voor onbepaalde duur terwijl men op die manier geen efficiëntie kon bereiken. Volgens het Rekenhof werden er wel pogingen ondernomen om tot efficiëntiewinsten te komen. Die werden echter niet behaald omwille van onrealistische aannames in het initiële financiële plan en van onvoldoende middelen vanuit de overheid.

De onrealistische doelstellingen zijn uiteraard de grote verantwoordelijkheid van het agentschap. Het is toch de kerntaak van het agentschap om realistische doelstellingen naar voor te schuiven, zodat men niet voortdurend de speelbal is van een fluctuerende asielinstroom. De spreker betreurt dat het asielbeleid in ons land een kwestie is van vraag en aanbod. In die zin zijn het agentschap en de regering ook de speelbal van een federaal en Europees beleid dat nergens op slaat.

De herstructureringskost werd door het agentschap zwaar onderschat. Ook hier is er sprake van mismanagement. De reële kost loopt nu op tot 12,5 miljoen euro in plaats van een voorzien eenmalig bedrag van 5 miljoen euro.

Samengevat was er systematisch sprake van onderschatting of verkeerde inschatting. Het lijkt op onwil om de eigen financiële doelstellingen te behalen. Het gaat om één groot falen over de ganse lijn door verschillende actoren: onrealistische aannames, een amateuristisch personeelsbeleid dat niet uitging van de personeelsbehoeften maar van de ter beschikking staande middelen, een (vorige) regering die dit heeft laten aanmodderen en zich niets van het agentschap heeft aangetrokken. Men kan dit schuldig verzuim vanwege de vorige regering en het agentschap noemen. Het is beschamend dat er op die manier gemorst werd met belastinggeld.

2.4. Tussenkomst van Jeremie Vaneeckhout

*Jeremie Vaneeckhout* dankt het Rekenhof voor het verslag en de presentatie. Hij zegt meestal een positieve instelling te hebben maar geconfronteerd met deze gegevens is het moeilijk om het glas als halfvol te zien. Het agentschap heeft een cruciale maatschappelijk opdracht. In die zin is het belangrijk om naar de toekomst te kijken, maar er moeten zeker lessen worden getrokken uit wat vandaag op tafel ligt.

Voor de Groenfractie is het frustrerend dat een aantal zaken eigenlijk al bij het begin van het traject bekend waren. Op het moment dat voormalig minister van Inburgering Geert Bourgeois startte met de oprichting van het agentschap werden door het Rekenhof al waarschuwingen geformuleerd. Eigenlijk waren de huidige problemen te voorzien. De verontwaardiging die voorgaande sprekers, vanuit weerszijden van het politieke spectrum, over de mismeestering hebben geuit, is dan ook terecht.

De verhoogde asielstromen kunnen geen voldoende excuus zijn voor het feit dat de efficiëntiewinsten niet werden gerealiseerd. Iedere organisatie werkt in een bepaalde context en moet daar dan ook rekening mee houden. Uit het verslag van het Rekenhof blijkt dat er sprake was van onderschatting van de reële maatschappelijke context waarin het agentschap diende te functioneren.

Het oordeel van de geschiedenis is hard over hetgeen is gebeurd. Dit is echt niet voor herhaling vatbaar en dit valt echt niet uit te leggen aan de mensen. Als men inzet op integratie moet men dat op een goede manier doen. De werking van het agentschap werd mismeesterd, niet alleen wat de financiële kant betreft maar ook wat de kernopdracht van het agentschap betreft. Hopelijk kan vandaag het pad worden geëffend naar een verbeterde werking in de toekomst. De spreker vertrouwt erop dat dit ook mogelijk is.

2.5. Tussenkomst van Kris Van Dijck

*Kris Van Dijck* verwijst naar de aanbeveling van het Rekenhof dat overheidsagentschappen het aantal vte's in hun personeelskader moeten bepalen op grond van de reële behoeftes en niet op basis van het beschikbare budget. Dat is op zich een logische aanbeveling maar in het kader van het onderwerp van vandaag is er toch iets dat wringt. Kan verduidelijkt worden hoe de algemene aanbeveling binnen de casus van het AgII kan worden geduid?

## 3. Antwoorden van het Rekenhof

*Hans De Troyer* zegt dat de aanbeveling in kwestie niet betekent dat er niet naar het budget moet worden gekeken. Iedere organisatie moet wel bekijken hoeveel personeelsleden er nodig zijn om de taken uit te voeren. Op basis daarvan kan dan gekeken worden naar de financiering. Er kunnen wel situaties zijn dat het kader niet volledig opgevuld wordt. Bij het agentschap heeft men echter gekeken naar het budget en in functie daarvan het kader uitgetekend, zonder goed na te denken of dit mogelijk was. Dat is niet de weg die het Rekenhof zou aanbevelen.

*Lieven Tydgat* vult aan dat er ook binnen het kader een verschil kan zijn. Er kunnen effectief heel wat mensen op het werkveld efficiënt bezig zijn met inburgering. Op het ogenblik van de inkanteling heeft men echter voor een groot stuk de overhead uit de ingekantelde organisaties moeten overnemen, bijvoorbeeld de personeelsverantwoordelijken en boekhouders uit de verschillende organisaties. Men zou dan op het vlak van de overhead moeten bekijken hoe men dat op een rationelere manier kan organiseren. Dat is iets totaal anders dan kijken hoe zwaar de werklast is op het werkterrein en hoe men daar de mensen het efficiëntst inzet.

*Hans De Troyer* verklaart dat het Rekenhof niet heeft gekeken naar de verantwoordelijkheden. Het heeft enkel een aantal vaststellingen gedaan. Het zou een grondige oefening vergen om uit te maken wie van de betrokken actoren voor welk percentage iets zou hebben mispeuterd.

Het Rekenhof heeft uiteraard nagedacht over hoe het financieringsmodel er zou kunnen uitzien. Daarvoor zijn er tal van mogelijkheden. Een voor de hand liggende methode is te werken met een gemiddelde van de voorgaande jaren en op basis

daarvan aanpassingen doen. Een andere piste kan zijn om een strategische reserve te voorzien binnen het agentschap die kan worden aangesproken op momenten dat er een sterk verhoogde vraag is.

Hans De Troyer verwijst naar Sam Van Rooy die stelde dat men in functie van het budget 537 vte heeft aangeworven. In realiteit is het net omgekeerd gegaan. Door het beperkte budget heeft men de personeelsaantallen verminderd tot 537.

*Sam Van Rooy* heeft begrepen dat het personeelsbestand is toegenomen in 2015 (6%) en 2016 (9%). Daarna was er een daling van slechts 11% die de eerdere stijging niet heeft gecompenseerd. Nochtans was vooropgesteld dat men het personeelsbestand wilde doen dalen.

*Hans De Troyer* bevestigt dat de personeelsdaling in 2015 moest ingaan en dat ze er niet is gekomen. De discussie over de 537 ging over de vraag met hoeveel eenheden men het personeelsbestand moest terugbrengen. Initieel waren er plannen om het bestand terug te brengen tot 555 maar na de begrotingsronde werd dat teruggebracht tot 537 via een berekening op basis van het beschikbare budget. De stijging van het personeelsbestand tot nagenoeg 600 personeelsleden is gebeurd voorafgaand aan de grote herstructurering van eind 2017.

*Jeremie Vaneeckhout* verwijst naar de opstart van het agentschap en de opmerkingen die er toen al werden gegeven door het Rekenhof. Er zou een advies van het Rekenhof zijn geweest op het ogenblik dat toenmalig minister van Inburgering Geert Bourgeois besliste om de inkantelingsoperatie op te starten. Zijn de zaken waar toen voor werd gewaarschuwd ook realiteit geworden?

*Hans De Troyer* zegt geen weet te hebben van een advies dat specifiek betrekking had op de oprichting van het AgII.

Kris VAN DIJCK,
voorzitter

Nadia SMINATE,
verslaggever

**Gebruikte afkortingen**

| | |
|---|---|
| ABB | Agentschap Binnenlands Bestuur |
| AgII | Agentschap Integratie en Inburgering |
| KBI | Kruispuntbank Inburgering |
| NT2 | Nederlands als tweede taal |
| vte | voltijdsequivalent / voltijdequivalent |
| vzw | vereniging zonder winstoogmerk |